N°. 250. DE GRONDWET. 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van een tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

WOENSDAG 15 MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 70, Ned. Cour.

De Ministers van Oorlog en van Justitie.

De hulpvaardigheid van den heer WINTGENS heeft, evenmin als de zonderlinge uitlegkunde van den heer DE BRAUW, kunnen beletten, dat de Tweede Kamer, in hare zitting van gister, het Ministerie een gevoelig échec heeft doen lijden, ten gevolge waarvan het genoodzaakt was, om het wetsontwerp zoogenaamd *regelende* de vordering van inkwartiering, enz., in te trekken.

Zeer zonderling is, gedurende de inderdaad interessante discussiën, de houding van de Ministers van Oorlog en van Justitie geweest.

Blijkens de laatste Memorie van Beantwoording erkende de Regering, dat in haar stelsel omtrent deze zaak eene wijziging was gekomen, zoodat zij thans verklaarde overtuigd te zijn, dat de *wettelijke regeling* niet behoefde beperkt te worden tot hetgeen in het wetsontwerp voorkwam. De bevoegdheid der Staten-Generaal, om het onderwerp van de inkwartieringen geheel bij de wet te regelen, was derhalve erkend.

De Minister van Oorlog verklaarde bij de discussien al dadelijk, dat het tegenwoordige Ministerie *alles* wilde regelen bij de wet, welke al te ronde verklaring door den Minister van Justitie wijselijk werd getemperd. Toen aangetoond werd, dat alsdan de wet in het geheel niet beantwoordde aan hetgeen de Regering zou willen, werd het blaadje plotseling omgekeerd, en beweerden de Ministers, tot niet geringe verbazing der Kamer, dat geene regeling hoegenaamd mogelijk was, noch in een reglement, noch in eene wet. Het *bon plaisir* der militaire magt behoorde nu, volgens de Ministers, de eenige maatstaf te zijn van handelingen, die betrekking hebben tot de heiligste regten van den Nederlandschen Staatsburger: de onschendbaarheid der woning en het regt van eigendom! Te vergeefs beriepen leden zich op vreemde wetten, ten betooge dat wettelijke regeling inderdaad niet tot de onmogelijkheden behoorde; te vergeefs zelfs bewees de inhoud van voorgedragen amendementen de mogelijkheid tot zoodanige regeling: de Ministers bleven stokstijf volharden in hunne laatste verklaring, *dat aan eenigerhande regeling niet viel te denken.*

Was dat eene nieuwe overtuiging, sedert den aanvang der discussiën gevestigd; was het bepaalde onwil om overtuigd te worden; of was het eene proefneming, hoe ver de lijdzaamheid dezer Kamer nog wel gaan zou? Wij weten het niet; maar zooveel is zeker, dat noch de bekwame verdediging van den Minister van Justitie ('t geen evenwel niet kon beletten, dat hij in zijne eigene verwarde begrippen verward raakte), noch de soms zeer harde uitvallen van den Minister van Oorlog, de Kamer kon doen gelooven, dat een zoo gewigtig onderwerp zelfs niet door een reglement behoorlijk zou kunnen geregeld worden.

Had de Regering zich gehouden aan de verklaring, die in eene vorige Memorie van Beantwoording, van wege den tegenwoordigen Min. van Oorlog, voorkwam, namelijk dat zij door de Kamer wenschte beslist te zien, of de regeling bij de *wet* dan wel bij *reglement* moest geschieden, een votum, gelijk gister werd uitgebragt, ware geene nederlaag geweest. De Regering zou dan zoodanige beslissing hebben uitgelokt, om later daarnaar eene nieuwe voordragt te ontwerpen. Maar nu de Regering, van die verklaring terugkomende, schriftelijk erkende, dat de Kamer tot wettelijke regeling bevoegd was en later bij de discussiën, mondeling een *volte-face* deed en tot een ander uiterste oversloeg, door te verklaren, dat *geenerlei* regeling denkbaar was: nu was het hoog tijd, dat de Kamer een blijk gaf van hare ongenegenheid, om hier te lande eenigen voet te geven aan *militair despotisme*, van welken aard ook, en dat zij zich verzette tegen hetgeen bij het tegenwoordige Ministerie de strekking scheen te hebben, om ten laatste regel te worden, namelijk om door te zeggen: »er is gevaar« en »het *kan* niet anders«, een zedelijken dwang op de Staten-Generaal te leggen. Reeds meermalen heeft de tegenwoordige Regering hare ontwerpen doorgedreven, door dreigementen, door verklaringen te doen, die den bijgeloovige konden angst aanjagen, of den volgzame [illegible] doen beven: het werd hoog tijd, dat de Kamer daaraan, door een votum, een einde maakte. Wij willen niet vragen, gelijk *de Nederlander* dat doet ten aanzien van elke handeling der Constitutionnele partij, of dat *eerste* bewijs van kracht door de Kamer is gegeven met het oog op de verkiezingen: wij erkennen alléén, dat de Kamer haar pligt heeft gedaan.

Met 39 tegen 26 stemmen nam de Kamer een amendement aan, dat strekken moest, om de Regering te doen zien, dat, in strijd met haar gevoelen omtrent *geenerlei* regeling, eene wettelijke regeling mogelijk en noodig werd geacht. Daarop werd het wetsontwerp *ingetrokken*, hetgeen, onder die omstandigheden, met eene *verwerping* gelijk staat.

Eigenlijk moet het amendement geacht worden te zijn aangenomen met 40 tegen 28 stemmen; omdat de heer DE MAN (wiens redevoering gister in ons verslag bij vergissing is weggelaten; doch waarop wij later terugkomen) *tegen* het amendement heeft gestemd, alléén omdat de heer DE BRAUW, ziende dat de Regering het bestreed, later kon goedvinden dit amendement te doen voorkomen als geheel met het stelsel der Regering vereenigbaar. In beginsel, de geheele regeling van de zaak *bij de wet*, was de heer DE MAN het met de letter van het amendement eens.

De vraag is nu: wat er gedaan zal worden? De Regering heeft verklaard, dat zij *tot regeling bij de wet* niet overgaat; want dat zij daartoe geen kans ziet. Regeling is evenwel, volgens diezelfde regering, zóó noodzakelijk, dat de schets van den toestand van het land zonder regeling, op regt aandoenlijke en angstverwekkende wijs werd geleverd.

Zullen de Ministers van Oorlog en Justitie nu *niet* regelen, wat, volgens hen, 's lands belang dringend vordert? Of zullen zij, door een votum der Kamer overtuigd, dat men van hen verlangt, wat zij verklaarden, niet te *kunnen* doen, met het oog op 's lands belang, aan anderen de taak overlaten, die voor hen te zwaar schijnt te zijn?

Het is hier eene quaestie geworden, wat zwaarder weegt bij de Ministers van Oorlog en van Justitie: *eene ministriële portefeuille* of *'s lands belang.*

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Dingsdag 14 Februarij jl., is ingekomen een ontwerp van wet, houdende *veranderingen in de bestraffing der misdrijven.* Er is zeker niemand, die niet gaarne wijziging gebragt zoude zien in de straffen, zoo als zij thans in de Noordelijke gewesten bestaan ingevolge het beruchte geesselbesluit van 1813, dat welligt alléén zoolang blijft voortleven, omdat al wat *provisioneel* is, hier te lande, eenige bestendigheid schijnt te hebben en schier geene wet tot stand gebragt wordt, die niet daags na hare verschijning met allerlei onbeduidende spitsvondigheden wordt bestreden, zelfs door hen die er het meeste gezag voor moeten hebben; getuige de organieke en andere wetten van den laatsten tijd en de critische lijst van den Baron van Lijnden, die in den boezem der Tweede Kamer, na eenige nietswaardige bezwaren tegen de kies- en gemeentewet te hebben ingebragt, op echt parlementaire en hoogst fatsoenlijke wijze, *respirant la noblesse*, onder anderen de Jagtwet, waarvan het beginsel ongetwijfeld goed is, met den uitgezochten naam van *prulwet* heeft bestempeld. In Limburg, waar de Fransche Code Penal van 1810 nog *onvervalscht* bestaat, zal niet minder al wie slechts eenige humaniteit bezit, reikhalzend uitzien naar eene mitigatie van de daarbij bedreigde straffen, omdat dezelve met de gewoonten en de zeden van den tijd in strijd zijn en de Fransche wetgever zoo bloedige poenaliteiten heeft uitgesproken, dat ze niet erger gemaakt konden zijn door Carpzovius, van wien men nogtans heeft gezegd, dat hij tusschen [illegible] schreef en zijne pen in het bloed doopte. De behoefte aan verandering heeft zich bijna overal doen gevoelen; in alle Rijken, waar men het voorregt bezat om de ruggen van beschuldigden met fransche letters te zien bezegelen. Men weet onder anderen wat er in België is voorgevallen. Het is evenzeer bekend, dat in de Pruissische Staten een geheel nieuw Strafwetboek van kracht is verklaard op den 31 Julij 1851. In Frankrijk zelf heeft men den Code Pénal van 1810 zoodanig gewijzigd, dat hij niet meer te herkennen en door het stelsel der *circonstances atténuantes* geheel van gedaante veranderd is. Het is dan ook niet te ontkennen dat het meer dan tijd wordt, de gruwzaam wreede straffen te doen verdwijnen van het slechtste der Fransche wetboeken, waarmede wij evenmin gediend kunnen zijn als de *verlichte* bewoners der Rhijn-provinciën, gelijk Muhler en Savigny zich uitdrukten toen zij dezelve aldaar door anderen wilden vervangen hebben. Evenwel, het is niet genoeg dat eenige dier straffen gewijzigd en het nationale geesselbesluit ten onzent opgeheven worden; er is meer noodig, de boom moet met wortel en tak worden uitgeroeid. En nu vreezen wij, dat ook hier eene *partiele* wijziging, zooals Thorbecke ergens gezegd heeft, alleen zal strekken om eene *algeheele* herziening ad calendas græcas te doen verschuiven. Zoo dit het geval wàre, wij zouden het betreuren. Wij vragen het: is het dan zoo moeijelijk een nieuw strafwetboek zamen te stellen? Zou dat alleen in Nederland onmogelijk zijn? Zijn er dan geene regtsgeleerden meer, die zich met die taak zouden *kunnen* en *willen* belasten, en moeten wij ons met lap- en halfwerk vergenoegen, terwijl men zich elders een nieuw en passend kleed weet te verschaffen?

Het is daarenboven reeds door anderen met regt opgemerkt, dat de tegenwoordige wets-voordragt door een aantal feiten te correctionaliseren, den werkkring van onze elf Hofjes, die, volgens Lipman, alleen om der symetrie-wille, in iedere provincie, Drenthe niet uitgezonderd, zijn daargesteld, aanmerkelijk zal worden beperkt. Zoo zullen bijv. aan hunne kennisneming worden onttrokken de diefstallen bij nacht, door meer dan één persoon, in eene herberg of in dienstbaarheid, op den openbaren weg zonder geweld of bedreiging gepleegd, de verwondeningen, die eene onbekwaamheid, om te werken, gedurende meer dan twintig dagen, veroorzaakt hebben, de gewelddadigheden tegen ambtenaren, geene bloedstorting te weeg gebragt hebbende enz.; en nu zijn het juist de beoordeeling en bestraffing dezer misdaden, welke voor het grootste gedeelte de werkzaamheden der Hoven uitmaken. Men behoeft de geregtelijke statistieken slechts in te zien om er zich van te overtuigen. Volgens die van 1852 zijn er in het geheel 837 akten van beschuldiging opgemaakt, waarvan niet minder dan 675 *tegen de eigendommen*, onder welke een groot aantal van de zoo evengemelde soort van diefstallen. Meer dan ooit zullen dan nu de Hoven louter voorwerpen van weelde worden en het belagchelijke en onhoudbare der tegenwoordige organisatie uitkomen. In zoo verre kan de wetsvoordragt haar nut hebben, maar eene andere vraag is het: of hierdoor niet wordt vooruit geloopen op het oordeel der staatscommissie, welke op voorstel van den Minister van Justitie, tot het ontwerpen van eene nieuwe organisatie is zamengesteld? Van den eenen kant schuift de Minister het werk van den hals, om het op de schouders van anderen over te dragen, [illegible] tot eene [illegible] kant doet hij eene greep in het stelsel, [illegible] zoo als zij thans bestaan, [illegible] gedwongen afschaffing der Hoven, [illegible] oordeel der commissie omtrent die afschaffing niet bekend is, kàn, dunkt ons, het voorgedragen wets-ontwerp geen gunstig onthaal vinden bij de Kamers; omdat het empiëteert op het terrein der commissie en van nu af den doodsteek geeft aan de Hoven met al hun kostbaren [illegible]. Wij bepalen ons bij deze algemeene bedenkingen en onthouden ons voor het oogenblik van aanmerkingen op elke der voorgestelde bepalingen in het bijzonder.

De Fakkel deelt de voornaamste grondslagen mede der groote algemeene *Vereeniging* waarvan zij vroeger heeft gewag gemaakt als „*een Trouw Verbond.*“

Zij zijn:

1°. Bestrijding van het pausdom;

2°. Verzet tegen de aanmatigingen en beginselen der anti-revolutionaire partij;

3°. Vermijding van alle dogmatieke twisten, onderling;

4°. Aankweeking van den vrede door goed doen, door voorbeeldig handelen;

5°. Gedurig waarschuwen tegen het lezen van *slechte* geschriften en dagbladen;

6°. Een wakend oog houden op de al- of niet uitvoering van 's Lands wetten en wettelijke verordeningen;

7°. Letten op het gedrag *onzer verkozenen* en zorgen, dat zij des noods door meer waardigen worden vervangen.

Men ziet dus: *het Trouw Verbond* zal zijn eene *protestantsche* Vereeniging die meer positief kwaad dan positief goed kan uitrigten; want, men duide het ons niet ten kwade, wij koesteren niet te gunstige verwachting van de pogingen „tot aankweeking van den vrede“.

Is er gevaar van die zijde te vreezen voor het behoud onzer grondwettige vrijheden en instellingen?

Ja, wanneer die Vereeniging eene voortzetting zal zijn van de April-beweging en eene vernieuwde stichting op de daarbij gelegde grondslagen.

Neen: als de constitutionnele partij zich krachtig blijft betoonen in den strijd voor de handhaving der grondwettige gelijkheid der godsdienstige gezindheden en niet minder waakzaam blijft, waar men, onder den naam van „bestrijding van het pansdom“, de regten onzer roomsch-catholijke landgenooten tracht te verkorten even als daar, waar men, onder het voorwendsel van „verzet tegen de aanmatigingen der anti-revolutionnaire partij“, eene protestantsche hierarchie zoekt uit te breiden of te begunstigen.

Is er kans tot welslagen voor dat *Trouw Verbond*?

Wij antwoorden met twee aanhalingen:

Ds. van Oosterzee zegt ergens:

„Het is eene onnatuurlijke en noodlottige coalitie te achten, wanneer de Protestanten in het algemeen éene lijn trekken met een zuiver staatkundige factie om de drie dubbele kroon te bestrijden. Over dergelijke zamenscholingen gaat het goddelijk vonnis, reeds voor eeuwen geveld: Beraadslaagt een raad, doch hij zal verbroken worden; spreekt een woord, doch het zal niet bestaan.“

Göthe heeft geschreven:

„Niets is tegenstrijdiger dan de meerderheid; want zij bestaat uit slechts enkele krachtige voorgangers, uit schelmen, die zich schikken, uit zwakken, die naar den mond spreken, en uit de menigte, die napraat, zonder in het minst te weten wat zij wil.“

DE AMSTERDAMSCHE COURANT EN DE WET OP HET ARMBESTUUR.

I.

De Amsterdamsche Courant heeft in het No. van 4 Maart jl., een aanvang gemaakt met de verdediging der wet tot regeling van het armbestuur tegen hare bestrijders.

Zij acht die wettelijke regeling een moeijelijk onderwerp.

Wij stemmen daarmede volkomen in; vooral als men bij die regeling eene onmisbare zelfstandigheid van beginselen schroomt te openbaren en in toepassing te brengen.

Er zijn — het valt niet te ontkennen — verschillende en soms lijnregt met elkander strijdende zienswijzen; maar het is ons niet bekend, dat er een stelsel is, dat het gevoelen zou voorstaan, alsof er ten aanzien der armenzorg eene regtsverpligting op den Staat berust, en door hem geheel of gedeeltelijk moet worden uitgeoefend. Voor zoover ons oog reikt, ontdekken wij wel een algemeen streven, om den arme een regt op onderstand te ontzeggen; maar loopt het verschil over de vraag, of de wettelijke regeling van het armbestuur ook behoort te worden uitgestrekt over de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid.

De Amsterdamsche Courant brengt het bestaande verschil op het terrein, waarop men zich het liefst beweegt, om niet met de kerkelijke partij te breken. Men lastert met dat doel het wetsontwerp THORBECKE, alsof het gegrond was op het stelsel, dat „de Staat te waken heeft voor het onderhoud van den zedelijken en stoffelijken welstand zijner burgers; dat hij hun daartoe de middelen *moet* verschaffen, zoo dikwerf zij zich die niet zelven kunnen bezorgen; dat hij daartoe arbeid en werkplaatsen moet schenken; dat alle instellingen, daartoe werkzaam, dit volgens eenvormige beginselen moeten zijn, te stellen door de regering en door haar te doen naleven; dat de Staat alzoo de alles beheerschende en overheerschende magt is, waarvan mede het armbestuur ten slotte alles uitgaat, of aan wier gezag en toezigt alles onderworpen is, die aansprakelijk blijft voor alle gebrek en nood in de maatschappij geleden.“

Wij hebben in onze artikelen over het wetsontwerp, zoo wij meenen, aangetoond, in welk opzigt en in hoe verre het verschilt van het wetsontwerp, dat door den Minister THORBECKE is voorgedragen. Wij schromen niet nogmaals te herhalen, dat *het beginsel* overeenstemmend is, en beiden de wettelijke regeling, ook der kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid bedoelen; maar dat men bij het tegenwoordig wetsontwerp huiverig is, om dat beginsel *voor alsnog* naar eisch toe te passen. Evenwel wordt daarin meer dan eene bepaling gevonden, waarop het verwijt toepasselijk kan worden gemaakt, „dat aan de kerkelijke armbesturen een regeringstoezigt wordt opgedrongen, met den aard dier instellingen onbestaanbaar, en door de bepalingen der Grondwet niet geëischt of geregtvaardigd.“

De Amsterdamsche Courant bederft de stelling van het tegenwoordig Ministerie, wanneer zij de oppositie tegen het vorig wetsontwerp in bescherming neemt. Waarlijk, de verschillende anti-Thorbeckiaansche bladen stemmen daarin overeen, dat het beginsel der wet geene verandering heeft ondergaan, dan in minder consequente toepassing *voor het oogenblik.*

Voor het oogenblik? Gewis, want zoo eenmaal bij de wet het beginsel is aangenomen, dat de Grondwet voorschrijvende de wettelijke regeling van het armbestuur, daaronder ook de kerkelijke instellingen van weldadigheid begrijpt, kan er nu en voor het vervolg slechts sprake zijn wat het staatsbelang vordert, niet wat de kerk wenscht of verlangt of begrijpt. Wij zullen afwachten wat *de Amsterdamsche Courant* of *het Ministerie* tegen die stelling heeft in te brengen.

Met juistheid stelt *de Amsterdamsche Courant* de vraag die ook bij onze beschouwingen op den voorgrond kwam: „Wat heeft het April-Ministerie in deze verrigt? Welken weg heeft het gevolgd in het zoo betwiste onderwerp? Is het er in geslaagd betere beginselen te huldigen?“

Zij beantwoordt die vragen met het oog op de in *het Handelsblad* geplaatste artikelen, — en erkent, „dat hierin veel waarheid is gelegen, dat het nieuwe ontwerp, met enkele uitzonderingen, *hetzelfde* van vroeger is gebleven.“ Zij beweert evenwel, „dat dit maar *even omgewerkte* ontwerp eene geheel andere strekking heeft verkregen“ en zij acht dat het hoogste wat de Staat in dit geval vermag, „is langzame terugkeer tot betere beginselen. Met geene mogelijkheid toch kan men op eens, zelfs niet van een volstrekt verkeerd stelsel, tot een beter terugkomen. *Men kan echter een hoofdbeginsel huldigen, waartoe men poogt te naderen.*“

Het is volkomen juist: „of de taak der regering, *direkte tusschenkomst*“ d.i. toezigt op inwendig beheer „*meer* of *minder* uitgestrekt zal zijn, hangt gedeeltelijk af van de beginselen door de opperste staatswet gehuldigd, *gedeeltelijk ook van den maatschappelijken toestand op een gegeven tijdstip.*“

Volkomen toegestemd; — mits maar de maatschappelijke toestand wordt beoordeeld, zonder in aanmerking te nemen de spanning en opgewondenheid, door buitengewone omstandigheden opgewekt en gaande gehouden.

Het verraadt eene groote mate van zwakheid, die bij eene Regering niet moest worden opgemerkt, wanneer zij de toevlugt neemt „tot eene eenigzins *negative* opvatting van het voorschrift der Grondwet, wanneer het de vervulling harer verpligtingen nopens het armwezen geldt.“ Als zij de bezwaren optelt, „tegen de uitgebreidheid en ondoelmatigheid der vrije en kerkelijke liefdadigheid in het midden gebragt“ en al deze beschuldigingen niet volkomen wil weêrspreken; „dat de kerkelijke armbesturen volgens het ontwerp volkomen ontslagen worden van alle banden; dat zij alles naar willekeur zullen regelen; dat zij schromelijke misbruiken huldigen, te veel bedeelen, dubbele toelagen verstrekken, ledigheid en luiheid aankweeken, enz.;“ is het dan genoeg, is men behoorlijk verantwoord zich te verschuilen achter eene nietsbeduidende vraag of „bij wettelijke bepalingen, bij het meest omvattend toezigt der regering, dergelijke misbruiken geheel zouden geweerd worden.“ Het onvermogen der wet om alle misbruiken te keeren, mag nimmer tot wetteloosheid aanleiding geven. Zoo zij niet alle misbruiken keeren kan; — het is genoeg, zoo zij enkele of velen voorkomen mag. De wet is juist voor de overtreders; — zoo hare voorschriften gegrond zijn op een eerlijk en trouw beheer.

Maar wij mogen wel een stap verder gaan en ontmoeten dan welligt weder de *Amsterdamsche Courant.* Zoo wettelijke bepalingen onvermogend zijn, om misbruiken geheel te weren, waartoe dan ook regels gesteld voor de overige instellingen van weldadigheid? Blijft men daarvan de noodzakelijkheid erkennen, is men overtuigd, dat het armbestuur eene wettelijke regeling vereischt; wordt zulk eene regeling door eene wijze staatkunde geboden, naar het staatsregt beoordeeld, op de staathuishoudkunde gegrond, — dan kan
er geen verschil bestaan over het nut van zulk
wet voor *alle* armbesturen, omdat zij een afdoend
del is, om de gebreken van de tegenwoordige a
zorg te genezen. Omtrent dit punt zijn wij m
Amsterdamsche Courant homogeen. „Er is slechts
„afdoend middel, om die bezwaren weg te neme
„althans te doen verminderen: *het is beter, eco*
„*sche inzigten in de oorzaken, van verarming e*
„*moede*, niet slechts bij de behoeftige en hulpv
„genden, maar vooral *bij allen die* HULP GEVEN.
„doelmatig verstrekken van hulp is eene niet g
„kelijke wetenschap, die veel *meer* dan een „g
„deugdzaam en meêdoogend hart vereischt. La
„overtuiging hiervan veld winnen en de armverpl
„zal verbeteren.“

Dat beginsel willen *wij* toepassen; ook slech
deeltelijk vinden wij de toepassing in het wetson
De Amsterdamsche Courant beweert, dat „in de
„een *armen ambtenaar* minder naauw toeziet, da
„diaken.“ Er bestaat voor dat beweren geen den
sten grond; integendeel, kan het zelfs in den aa
betrekking liggen, dat een ambtenaar getrouw
ijveriger is, omdat hij in zijne bezoldiging een p
tot naauwgezette pligtsbetrachting vindt, — dan
kerkelijk beambte, die vrijwillig en om Gods wi
met de zaak, uit verschillende beweegredenen la
lasten. Wij zien in de beide betrekkingen geen
verschil, dan dat de diaken de uitdeeling der
„met troostelijke redenen uit de schriftuur“ doe
gezeld gaan. Die verpligting was niet opgenome
het wetsontwerp *Thorbecke*, dat alleen het sto
beheer regelde. De kerk kan alleen oordeelen,
in hoeverre de kerkelijke armenzorg, *in dat ver*
opzigt boven die der overige armbesturen uit
maar *de Amsterdamsche Courant* moet het toeste
dat de gebrekkige armenzorg, die thans bestaa
voor meer dan twee derde gedeelten door de kerk
uitgeoefend, van Regeringswege dringende voorzi
eischt. Het vorig wetsontwerp bedoelde geensz
invoering eener *staats-armenzorg*, maar zoo het
ook bedoeld kon hebben, wat wij stellig ontken
dat stelsel zou nimmer die uitkomsten kunnen o
ren welke wij van het bestaande met bekommeri
aanschouwen hebben.

Nederlanderachtigheden.

De Nederlander verwachtte van *de Morgenster*
triomfkreet over de benoeming van Dr. TER H
hoogleeraar te Utrecht. *De Morgenster* zegt in No

„Zeker verheugen wij ons over die benoeming;
„allereerst omdat de beoefening der kerkgeschiedeni
voorbereiding der toekomstige leeraren in goede handen
„dan, omdat de benoeming een bewijs is, dat vrien
vijanden van het April-ministerie zich bedrogen, toen zij
of hoopten, dat aan de anti-revolutionnaire partij overwe
invloed op de zaken werd gegund;“
„voorts, omdat ons vertrouwen wél gegrond bleek
wijsheid des Konings, die, boven partijzucht verheven,
het belang van Vaderland en Kerk te stellen boven de
eener partij;
„eindelijk, omdat wij, die met smart een openbaren
melijken strijd zagen voeren over een academischen le
door eene partij die alles, staatkunde en godsdienst en
schap, aan hare partijbedoelingen dienstbaar wil mak
teleurstelling dier partij niet kunnen betreuren.“

Wij hebben gevreesd en wij zijn in de uitkomst niet
gesteld, dat — niet het belang der wetenschap, —
de erkenning van bewezen diensten bij de April-be
bij de voordragt van candidaten in aanmerking kom
Eene beleefdheid aan de April-beweging, —
Hoofdstad der Rijks, — beter gezegd nog, een
aan de audientie van 17 April 1853, kan immer
een goede keuze in het belang der wetenschap ten
hebben.

Buitenland.

TURKIJE.

De laatste telegrafische berigten zijn van den vo
inhoud:
De *Oesterr. Corr.* legt in een hoofdartikel hare
aan den dag over de afwijkende houding van P
volgens genoemd blad op volstrekt geene gronde
tende. Het half-officiële orgaan herhaalt, dat de
van Oostenrijk, Pruissen en geheel Duitschla
Oostersche questie ganschelijk met elkander overe
De heer von Manteuffel heeft op eene inter
de Pruissische kamer geantwoord, dat de Regeri
bedenking heeft tegen het verschijnen in de O
de vloten der mogendheden, waarmede Pruisse
kingen van vredelievenden en welwillenden aard
De prins van Hohenzollern-Sigmaringen is de
te Parijs aangekomen. Hij is met eene vert
zending, van wege den koning van Pruissen
keizer der Franschen belast.
Te Parijs was het gerucht in omloop, dat ge
Gruben, door den koning van Pruissen met ee
bij koningin Victoria belast, Zaturdag te Lo
zijn aangekomen. Men verdiept zich in gissingen
zending dezer beide gezanten. Men zegt, dat zij
venden aard is, en men kan dat ook gerust aann

zoo het eene waarheid is, dat de beide heeren overbrengers zijn van nieuwe vredes-voorstellen, die eenvoudig zich daarin zouden oplossen, dat de laatste voorstellen van de Weener-conferentie vereenigd zouden zijn met die, waarvan graaf Orloff de overbrenger was, dan zal het wel niet noodig zijn te voorzeggen, dat hunne zending tot geene uitkomst zal leiden. Het is te laat dat eene schikking, op die grondslagen, kans heeft te slagen. Dat is zoo blijkbaar, zoo onwedersprekelijk, dat het moeijelijk is te gelooven, dat de Koning van Pruissen de twee hooge personen naar Londen en Parijs zou hebben gezonden, alleen met het doel om aan de Westelijke mogendheden voorstellen aan te bieden, die hij vooraf kon weten, dat niet zouden worden aangenomen, en die derhalve niet in ernst konden gemeend zijn. Het schijnt veeleer, dat de Prins van Hohenzollern en de generaal von Gruben naar Parijs en Londen zijn afgevaardigd, om aan de Regeringen van Frankrijk en Engeland ophelderingen te geven over de houding die Pruissen wenscht, in acht te nemen in den oorlog, welke thans tusschen Rusland en de twee Westelijke mogendheden onvermijdelijk is. Pruissen wenscht door die mogendheden zijne onzijdigheid, die zij dat Rijk schijnen te willen betwisten te doen handhaven. Dat moet, gelooft men, de ware oorzaak der zending dier beide gezanten van Koning Frederik Willem zijn. Men moet het erkennen, dat de houding der twee groote Duitsche Mogendheden op dit oogenblik de algemeene aandacht tot zich trekt. Sedert lang bestond daarover onzekerheid. Men is zelfs zoover gegaan te beweren, dat Pruissen en Oostenrijk het ultimatum hadden geteekend, waarbij Engeland en Frankrijk den tijd van zes dagen aan den Keizer van Rusland hadden gegeven, om zich te verbinden vòòr den 30sten April de Vorstendommen te ontruimen. In de laatste dagen is het echter gebleken, dat Oostenrijk het ultimatum wel billijk en regtvaardig heeft beschouwd, maar dat het dit niet heeft geteekend. En wat Pruissen betreft, terwijl men het eerst voorgesteld heeft, als meer naar de Westelijke Mogendheden overhellende dan Oostenrijk, is het duidelijk, dat het in de laatste dagen veel meer dan het Kabinet van Weenen geaarzeld heeft, eene houding aan te nemen, die geheel van die van Rusland afweek. Toen heeft men beweert, dat de staatkunde in Duitschland uiteen liep en dat de oude naijver tusschen Pruissen en Oostenrijk bij gelegenheid van het vraagstuk van het Oosten werd opgewekt. Van de zijde van het Kabinet van Weenen is tegen die bewering opgekomen en nu is er in een half-officieel blad een vertoog verschenen, waarin op de meest stellige wijs wordt verklaard, dat er over het bedoelde ongelukkige vraagstuk geen verschil hoegenaamd tusschen Pruissen en Oostenrijk bestaat, dat hunne houding dezelfde is, omdat hunne belangen en die van geheel Duitschland, nopens die aangelegenheid geheel en al dezelfde zijn. Men doet opmerken, dat daaruit geenszins is af te leiden, welke nu die houding zijn zal. Is het de volstrekte onzijdigheid, zoo als Pruissen, die wenscht te bewaren, gelijk het dit weinige dagen geleden in een half-officieel blad heeft ontwikkeld, of is het eene meer werkdadige houding in den geest der Westelijke mogendheden, zooals die mogendheden dit vorderen? Met andere woorden is het de Pruissische staatkunde, die de Oostenrijksche staatkunde medesleept naar eene onzijdigheid, welke Frankrijk en Engeland onvoldoende verklaard hebben? Of wel zal Pruissen integendeel, door zich aan Oostenrijk aan te sluiten, meer tot de Westelijke mogendheden overhellen. Ziedaar het vraagstuk van den dag, dat onzeker is.

Men weet, dat er een gering voorval heeft plaats gehad hetwelk de goede verstandhouding tusschen Oostenrijk en de beide Westelijke mogendheden kan verduisteren. De Sultan schijnt er weinig behagen in te scheppen, dat de Oostenrijksche troepen al ware het zelfs tot demping van een opstand der Christenen, Servie, Bosnie en Herzegowina zullen bezetten; de Fransche Regering schijnt van oordeel te zijn, dat Oostenrijk de bezetting zonder toestemming des Sultans niet ten uitvoer kan doen leggen; voor het oogenblik is er nog geene onrustige beweging in die provincien ontstaan. Oostenrijk heeft geen gevolg aan zijne ontwerpen van bezetting gegeven en de moeijelijkheid blijft dus aanwezig; maar zoo de opstand uitbrak, en zoo de Sultan volhield geene Oostenrijksche troepen te willen inroepen, om dien te fnuiken, wat zou er dan het gevolg van zijn? Zou het kabinet van Weenen, dat dien opstand in de grensprovincien als onrustbarend voor Oostenrijk beschouwt, voor den tegenstand van den Sultan terug wijken? En, zoo het daarover heen stapte, wat zouden Frankrijk en Engeland dan wel doen? De gezindheid dier twee groote Duitsche mogendheden maakt dus thans het voorname onderwerp der overwegingen van de staatslieden uit. Dat is ook niet zonder grond. De zending van Prins Hohenzollern en van generaal von Grüben zal ongetwijfeld op dit punt de noodige inlichtingen verschaffen. Bij gemis van zekere berigten van het tooneel des oorlogs of van elders is het niet onbelangrijk geoordeeld, het gewigtig punt duidelijk te doen uitkomen.

— De Fransche *Moniteur* deelt de zamenstelling van het leger naar het Oosten mede, waaraan wij de volgende bijzonderheden ontleenen.

De opperbevelhebber is Maarschalk Lory de Saint-Arnaud. Hem zijn toegevoegd drie adjudanten, de kolonel Frochu de luitenant kolonel de Waubert de Genbis en de kapitein Boyer, benevens 5 ordonnans-officieren.

De generale staf is aldus zamengesteld; Chef van den generalen staf, de Martinprey, brigade generaal, onder chef van den generalen chef, Jarras, luitenant kolonel; bevelhebber der artillerie, Leboeuf, kolonel; bevelhebber van de genie Tripier, kolonel; militaire intendant Blanchot, militaire intendant; opper-regter, Guisse, escadron-chef der gendarmerie; opper-aalmoesenier, de abt Parabere. Den generalen staf zijn gevoegd; 5 officiers van den generalen staf, 4 officieren der artillerie, vijf officiers van de genie, zeven ambtenaren van de intendance. De generale staf bevat daarenboven eene staatkundige dienst aan wiens hoofd de luitenant-kolonel Desaint is geplaatst.

De eerste afdeeling van het leger staat onder bevel van den divisie-generaal Canrobert. De eerste brigade dezer afdeeling heeft tot hoofd den brigade-generaal Espinasse. Zij bestaat uit het 1ste bataillon jagers te voet, het 1ste regiment Zuaven en het 7e van linie. De tweede brigade-generaal Vinoy. Zij is zamengesteld uit het 9de bataillon jagers te voet en uit het 20 en 27ste van linie.

De tweede afdeeling van het leger heeft tot bevelhebber de divisie-generaal Bosquet. De eerste brigade daarvan wordt door den brigade-generaal d'Autemarre gecommandeerd; zij is zamengesteld uit inlandsche tirailleurs van het derde regement Zuaven en van het 50ste van linie. De tweede brigade, onder het bevel van den brigade-generaal Bouat, bestaat uit het 3de bataillon jagers te voet, het 7de bataillon ligte ruiterij en het 6de van linie.

Aan deze twee afdeelingen infanterie zijn toegevoegd; eene brigade cavalerie, bestaande uit het 1ste en 4de regement Afrikaansche jagers, en onder bevel van den brigade-generaal d'Allonville.

Een reserve-corps, onder bevel van prins Napoleon, divisie-generaal, wordt zamengesteld uit het 2de regement Zuaven, het 22ste ligte ruiterij en een regement voetvolk der marine. Aan dit reserve-corps zijn verbonden, de kolonel Desmarets, eerste adjudant van den Prins, de betrekking waarnemende van chef van den staf, en de heeren Teri Pisani, Roux en David, adjudanten van Z. K. H.

De reserven en het park-artillerie staan onder bevel van den luitenant-kolonel Roujoux. Zij zijn aldus zamengesteld: 2 batterijen te voet, 2 park-batterijen, 1 batterij te paard, 1 berg-batterij, 1 sectie van werpgeschut, ½ park-batterij en ½ compagnie werklieden.

De reserve en het park der genie, onder bevel van den bataillonschef Guérin, bevat 2 sapeurs-compagniën, 1 detachement sapeurs-geleiders en 1 detachement werklieden.

Daarna volgt in den staat, door het officiele dagblad medegedeeld, de administratieve dienst waaronder de geneeskundige dienst, het personeel van twee hospitalen, die tot het leger zullen behooren, de bureaux der intendance, de dienst voor de levensmiddelen, voor de kleeding en voor het kampement.

Daarna volgt het gedeelte van het leger onder de benaming van *troupes* bekend. Het bestaat uit 2 compagniën ligte ruiterij en 1 compagnie voor den trein der krijgsheden, 1 detachement werklieden en 3 detachementen ziekenoppassers.

Dit is de staat van het expeditionnaire leger, dat vooreerst naar het Oosten zal worden gezonden.

Daarna volgt de zamenstelling van de reserve-afdeeling, die men niet moet verwarren met het reserve-corps onder bevel van den prins Napoleon.

Deze reserve-afdeeling heeft tot bevelhebber den divisie-generaal Forez. Zij bestaat uit 2 brigaden infanterie, de eerste is onder bevel van den brigade-generaal de Lourmel en is zamengesteld uit het 5de bataillon jagers te voet, het 19de en 26ste van linie; de tweede wordt gecommandeerd door den brigade-generaal d'Aurelle en bestaat uit het 39ste en 74ste van linie.

Een brigade cavallerie onder bevel van den brigade-generaal Cassaignolles, bestaat uit het 6de regement dragonders en het 6de regement curassiers; twee gemonteerde batterijen en eene batterij te paard, onder bevel van den escadron-chef de Tryon.

Eene compagnie van de genie, hebbende tot bevelvoerder den bataillon-chef de Saint-Laurant; voorts eene gemonteerde compagnie en eene halve compagnie van den trein, een detachement werklieden voor de administratie en een detachement ziekenoppassers.

De geheele expeditionnaire legermagt, waaronder de reserve-afdeeling begrepen is, bestaat uit: 9 regementen infanterie van linie, 2 regementen ligte infanterie, 3 regementen zuaven, 4 bataillons jagers te voet, 1 regement inlandsche tirailleurs, 1 regement infanterie van de Marine, 2 regementen jagers van Afrika (cavalerie), 1 regement curassiers, 1 regement dragonders, 14½ batterijen artillerie, 4 compagniën sapeurs der genie.

Uit deze opgave blijkt, dat het Fransche hulpleger omstreeks 50,000 man zal bedragen; de meeste der generaals zullen onverwijld Frankrijk verlaten. De maarschalk de St. Arnaud zal reeds Vrijdag aanst. vertrekken, maar vóór dat hij zich inscheept zal hij eenige dagen op zijne landgoederen doorbrengen. Het Engelsche eskader naar de Oostzee heeft Zaturdag ll. des namiddags, na door de Koningin in oogenschouw te zijn genomen, het anker geligt. De vloot heeft Spithead verlaten. De Koningin bevond zich op de *Faily* en heeft de vloot gedurende eenigen tijd vergezeld. Het weder was fraai en de wind gunstig. Zoo men een berigt uit Weenen gelooven mag, zou aan de Russische vloot in de Oostzee bevel gegeven zijn, om alleen dan den strijd aan te vangen, wanneer de Russische oorlogsschepen zich tegenover den vijand mogten bevinden in evenredigheid van 3 tot 2.

De *Times* behelst een artikel in antwoord op de openbaarmakingen van het *Journal de St. Petersbourg*, betrekkelijk de onderhandelingen, die tusschen het Russische en het Engelsche kabinet, met het oog op eene mogelijke ontbinding van het Turksche Rijk hadden plaats gehad. De *Times* verklaart, dat het Engelsche bewind tegen de voorstellen van Rusland eene verontwaardigende weigering heeft overgesteld, en dat het zich met kracht tegen elke verandering van het *status quo* in het Ottomanische rijk met kracht heeft verzet. Ten einde op eene afdoende wijs op de beschuldigingen van Rusland te antwoorden, zal het Engelsche Bewind al de stukken openbaar maken, welke dienaangaande tusschen het Kabinet van Londen en St. Petersburg zijn gewisseld.

— De *Siecle* verhaalt, dat Sir Ch. [illegible] 69ste jaar getreden is, eene weddingschap zou hebben aangegaan van 300,000 franken, dat hij zich binnen 20 uren van Kroonstadt en 5 dagen later van St. Petersburg zou meester maken. Wat daarvan ook zij, zeker is het dat de admiraal geduchte middelen tot vernieling heeft medegenomen; dat hij platte vaartuigen bij zich heeft om krijgslieden aan wal te kunnen zetten, en dat, daar hij een stout en ondernemend bevelhebber is, hij welligt voorgenomen heeft Petersburg te bombarderen. Van een anderen kant wordt echter gemeld, dat dit de weddingschap niet is. Zij loopt slechts over 2000 pond sterling. De admiraal zou alleen beloofd hebben Kroonstadt geheel te vernielen zonder een derde van zijne vloot te verliezen. Is eenmaal Kroonstadt verwoest, dan ligt St. Petersburg open.

— Uit Toulon schrijft men, dat de kolonel Leboeuf, bevelhebber van de artillerie van het hulpleger aldaar was aangekomen, om zich met het bestuur der artillerie te verstaan over het materieel dat zal worden ingescheept. Het stoomfregat *Christophe Colomb* zou zich Zaturdag of Zondag naar Marseille begeven, waar het ter beschikking zou blijven van de hoofd-officieren, die naar Konstantinopel vertrekken.

Nopens de krijgstoerustingen der Russen in de Oost-Zee, verneemt men, dat de Russische regering te Kroonstadt, op verschillende punten van de golf van Finland en de golf van Bothnie, groote verdedigingsmiddelen in gereedheid brengt. De forten van Kroonstadt zijn zeer versterkt en gewapend. Verscheidene batterijen zijn op het eiland aangelegd; de bezetting is met 12,000 man, uit de garde-regementen genomen, versterkt. De Oost-Zee vloot is op 28 vaartuigen gebragt, waarvan eenige echter in min goeden staat verkeeren. Er is bevolen, om met den meesten spoed 200 kanonneerbooten te doen bouwen. — Met het oog op de gebeurtenissen, die te voorzien zijn, heeft de Zweedsche admiraliteit eene uitvoerige instructie aan al de bevelhebbers der havens en eene bijzondere instructie aan de gouverneurs van Stokholm, Gottland en anderen doen toekomen. Men verzekert, dat die stukken geheel overeenkomen met de staatkundige gedragslijn, door Zweden aangenomen, en dat zij door de westelijke mogendheden voor voldoende worden gehouden.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DINGSDAG 14 MAART.

In deze zitting is ingekomen eene missive van den minister van finantiën ten geleide van een verslag in betrekking tot de begrootingen van 1851 en 1852, benevens een algemeen overzigt van den toestand der schatkist op 1 Jan. 1853. Drukken en ronddeelen en voorts in handen gesteld eener commissie; bestaande uit de heeren: van Nispen van Sevenaer, van Goltstein, van Forcest, Gevers van Endegeest en Thorbecke.

Aan de orde is de beraadslaging over het wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor 1854 (drooge dok te Willemsoord.) Aangenomen zonder discussie met algemeene (56) stemmen.

Vervolgens is in beraadslaging gebragt het wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1853 (herstel der waterkeeringen in Zeeland.)

Na eenige woordenwisseling tusschen de heeren van Bosse, van Nispen van Sevenaer en den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij eenige finantieele bedenkingen waren gemaakt en voorts gesproken werd over de meerdere of mindere noodzakelijkheid van het voor dit onderwerp aangevraagde verhoogde cijfer, waarvan het belang door den minister was aangedrongen, is het ontwerp aangenomen met 59 stemmen.

Daarna is in beraadslaging gekomen het wets-ontwerp tot aflossing van nationale schuld.

Mede na eene korte woordenwisseling tusschen de heeren van Bosse, van Nispen van Sevenaer en den minister van finantiën aangenomen met 58 stemmen tegen 1; zijnde die van den heer van Bosse.

Vervolgens is aan de orde de discussie over het wetsontwerp tot regeling van het fonds van koopprijzen van domeinen, dienst 1853 en 1854. Dit ontwerp wordt zonder beraadslaging met algemeene stemmen *aangenomen*.

Eindelijk is in beraadslaging gebragt het wets-ontwerp tot wijziging van hoofdstuk VI der staatsbegrooting voor 1853 (kindergelden enz.)

Ook dat ontwerp is, zonder discussie, met [illegible] stemmen *aangenomen*.

De eindverslagen uitgebragt zijnde, [illegible] ralisatie-wetten, en 2°. over het [illegible] der paardenposterij, zijn [illegible] achtervolgens bepaald op [illegible]

Daarna is de vergadering [illegible]

[illegible] 's *Gravenhage*, 14 Maart.

[illegible] den op zijn verzoek eervol ontslagen [illegible] tot onderwijzer in de [illegible] Koninklijke Academie te Delft, benoemd [illegible] Elven, te 's Gravenhage.

—

[illegible] heeft benoemd tot lid der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt te 's Gravenhage, den heer J. G. Vorstman, heel- en vroedmeester te 's Gravenhage, en zulks ter vervanging van wijlen den heer J. G. Vorstman te Delft.

In de zitting der Tweede Kamer van heden is ingekomen een gedrukt beklag van den heer van Vliet, wegens de bekende regerings-daden ten zijnen aanzien. Ofschoon wij slechts den tijd hadden dit stuk vlugtig in te zien, meenen wij onze lezers te mogen verzekeren, dat het zeer beknopt, maar scherpzinnig, en in zeer constitutionelen zin is gesteld. Weldra zullen wij deze aangelegenheid opzettelijk behandelen; voor heden bepalen wij ons bij het uiten van deen wensch, dat de meerderheid der kamer ten deze een *waardig* besluit neme. Nog zij hierbij vermeld, dat bij het beklag wordt medegedeeld een advies van de heeren Mrs A. de Pinto, F. C. Donker Curtius en G. M. van den Linden.

Wij vernemen dat honderd vijf en twintig ingezetenen, waaronder vele habitués van den Hollandschen Schouwburg zich bij adres gewend hebben tot Burgemeester en Wethouders der residentie, opdat de directie van genoemden schouwburg aan de HH. van Ollefen en Hammecher moge gegund worden.

De heer H. J. Lion heeft, bij de heeren Joh. Noman en Zoon, uitgegeven: «*Een drukpers-proces in Ned. Indië*», als eene hoogst opmerkelijke bijdrage tot de kennis van het Indische bestuur en als eene reden van aandrang, dat het, bij de Tweede Kamer aanhangige Reglement op het beleid der Regering in N. Indie, betere en meerdere waarborgen schenke aan de ingezetenen van N. Indie, dan thans de bajert der Indische besluiten doen, welke steeds voor willekeur en misbruik van magt de deur openzetten.

Het proces van den heer Lion is algemeen bekend. In de brochure vindt men, bij eene korte schets van den loop der zaak, al de officiële stukken, daartoe betrekkelijk, bijeen; en men zal zich dus zelven kunnen overtuigen, hoever soms de justitie in Indië wordt dienstbaar gemaakt aan persoonlijke grieven.

«*Een oud dienaar van den Staat*» heeft eene brochure geschreven «Staat- en krijgskundige beschouwingen van Nederland en België, bij den aanvang van den Oorlog van Rusland met Engeland en Frankrijk.»

Ofschoon wij, in het vak der krijgskunde geene bevoegde beoordeelaars zijn, meenen wij deze brochure in aller aandacht te mogen aanbevelen, omdat de belangrijke inhoud, kennelijk met gemoedelijke overtuiging geschreven, wekken moet óf tot wederlegging van het door den schrijver beweerde, óf ons moet leiden, om met ernst en nadruk op de verdediging des lands bedacht te zijn.

De schrijver gaat van de overtuiging uit, dat, bijaldien de oorlog mogt voortgezet worden, Frankrijk zich, te midden daarvan, *tegen* Engeland keeren en alsdan het eerst van alles trachten zal, Belgie en Nederland te veroveren. Met het oog nu op deze eventualiteit, beschouwt de schrijver den staat van tegenweer, waarin Belgie zoowel als Nederland zich bevindt, en hij komt tot de slotsom, dat beide landen al het mogelijke hebben gedaan en nog doen, om zich voor elken plotselingen aanval zoodanig weêrloos te maken, dat beide Rijken «binnen den tijd van drie maal vier-en-twintig uren» in de handen des vijands kunnen zijn.

Wij meenden de mannen van het vak opmerkzaam te moeten maken op deze brochure, en hopen, dat de schrijver niet slechts in de eventualiteiten zich moge vergist hebben, maar ook in de gevolgen, die daaruit zouden kunnen ontstaan.

---

*Men verneemt dat de Tweede Kamer, na afdoening der nog hangende wets-ontwerpen, voor zoo ver die ter openbare beraadslaging gereed zijn, op reces zal worden gescheiden. Het ontwerp betrekkelijk het tarief, zou alzoo, naar men zegt, vooreerst nog niet in de afdeelingen onderzocht worden.

---

*Naar men verneemt zal Z. M. bij de onthulling van het standbeeld van wijlen Z. M. Willem II, te paard gezeten en omgeven van H. D. staf, de plegtigheid bijwonen.

Naar men verneemt zal ter gelegenheid der plegtige onthulling van het Standbeeld van wijlen Z. M. Willem II in den Franschen Schouwburg ten tooneele opgevoerd worden de groote opéra *Le Siège de Leide.*

Het heeft H. M. de Koningin-moeder behaagd ten behoeve van «de Moederlijke Societeit» te Alkmaar te doen toekomen de aanzienlijke bijdrage van *f*100.

---

*Naar men verneemt is de heer Mr. J. Steur van Vrijberghe de Coningh, notaris te Maasland, benoemd tot notaris te Delft.

---

*Dezer dagen is door heeren commissarissen en vijf bij loting aangewezene deelgenooten der onderlinge brandwaarborg-maatschappij, uitsluitend voor de stad 's Gravenhage, onder directie van den heer L. E. Allot, de rekening der maatschappij over het jaar 1853 opgenomen en goedgekeurd. Ofschoon de vereeniging nog niet geheel de gewenschte uitgebreidheid erlangd heeft, strekken de ter visie gelegde stukken toch allezins ten bewijze van haar gunstigen toestand en haar toenemenden bloei en geven zij de overtuiging dat, bij meerdere uitbreiding, de voordeelen der deelgenooten nog veel aanzienlijker zullen worden. Immers in het afgeloopen genootschappelijk jaar zijn de vooruitbetaalde 25 centen voor iedere gewaarborgde *f*1000, meer dan over voldoende geweest om alle geledene schade te dekken; slechts de voorzigtigheid en belanghebbende der deelgenooten heeft eenige kosten van her-verzekering noodzakelijk gemaakt, die bij vermeerderde deelneming zullen ophouden. Wij twijfelen niet of eene solide maatschappij als deze, die reeds in den aanvang van haar bestaan, zulke gunstige resultaten oplevert, zal spoedig haar eindbeslag krijgen en de ingezetenen der residentie, waarvoor zij zoo bij uitnemendheid geschikt is, tot groot en wezenlijk voordeel strekken.

---

*Burg. en Weth. der gemeente Chaam hebben ter algemeene kennis gebragt, dat door den gemeenteraad is besloten en daarop de vereischte goedkeuring is verzocht tot het instellen van twee vee-, laken en linnenmarkten, welke jaarlijks binnen deze gemeente zullen gehouden worden daags vóór den derden Vrijdag in de maanden April en October.

---

*Bij besluit van den gemeenteraad van Klundert van 4 dezer, zijn afgeschaft de kermis of jaarmarkt in die gemeente, gehouden wordende in de week, aanvangende den eersten Zondag na St. Jan, gelijk mede de kermissen op de gehuchten Moerdijk en Noord-Schans beide gehouden wordende op den tweeden Pinksterdag.

---

*De marktmeester van deze residentie heeft, op daartoe bekomen last, bekend gemaakt, dat alle kramers, zoowel inwoners als buitenlieden, die gewoon zijn de 's Gravenhaagsche Kermis of jaarmarkt, invallende dit jaar op 5 Mei aanstaande, te bezoeken, zullen hebben zorg te dragen, vóór of uiterlijk op den 26 April aanstaande, schriftelijk van hunne komst kennis te geven aan zijn adres, op de groote markt, nevens het Boterhuis, wijk W, nº. 117 en tevens aan denzelven op te geven met welke goederen zij ter Kermis zullen komen.

Volgens een berigt van Z. M. consul te Kopenhagen zijn aldaar gedurende 1853 regtstreeks uit Nederland aangekomen dertien Nederlandsche schepen, waarvan uit Amsterdam negen met diverse waren, drie met schors, uit Leeuwarden een met cichoreiwortels. Uit vreemde havens kwamen 22 Nederl. schepen, waarvan uit New-Catsle een met steenkolen en een met diverse waren; uit Antwerpen vier met dito; uit Hartlepool een met steenkolen, uit Bremer drie met tabak, een met aardewerk, twee met diverse waren; uit Leith een; uit St. Davids twee; uit Sunderland een, uit Charlestown een met steenkolen, uit Wismar een in ballast; uit Bayonne een met wijn en een met terpentijnolie.

Naar Nederl. havens vertrokken uit Kopenhagen twee Nederl. schepen, beide naar Schiedam met granen. Naar vreemde havens vertr. 33 Nederl. schepen, waarvan naar Memel een; naar Danzig acht; naar de Baltische zee 13, naar Umea een, naar Archangel een, naar Windau twee, naar Riga een, naar Anclam een, naar Colbery een, naar Heiligenhafen een, naar Vordingborg een in ballast, naar Wells een met raapkoeken naar Stockholm een met diverse waren. Voorts kwamen gedurende 1853 regtstreeks uit Nederl. havens 15 vreemde schepen.

Volgens de *Shipping and Mercantile Gazette*, is den 9den dezer eene verklaring van de Engelsche regering verschenen, volgens welke de zeelieden die van schepen, toebehoorende aan onderdanen van den Koning der Nederlanden, deserteren op Engelsch grondgebied of op dat van de O. I. Compagnie, gevat en aan boord van hunne respective schepen zullen teruggebragt worden.

Nieuwe Diep, 13 Maart. Gisteren vertrokken van hier Z. M. stoomschip *Amsterdam*, kapt.-luit. ter zee J. Spanjaard, bestemd naar Vlissingen, om in het drooge dok aldaar te worden nagezien, benevens de nieuwe schroef-schoener *Paramaribo*, komm. H. H. Zeylstra, bestemd voor de maildienst in West-Indie, welke dienst thans door een zeilschip verrigt wordt.

Spanbroek, 13 Maart. De zeer gunstige winter, die wij gehad hebben, de sneeuw, die onze velden bedekt heeft, geven thans aan onze bezaaide gronden een heerlijk aanzien. Het aanvankelijk gunstige voorjaarsweder, doet alles heerlijk uitloopen, en geeft een vooruitzigt op een goed graangewas, dat ook in onze streken zich gunstig doet aanzien. Het winterkoren heeft niet alleen niet geleden, maar heeft zelfs in kracht door de sneeuwbedekking gewonnen. Alom is men reeds werkzaam om de vroege aardappelen te poten, en er is hope, indien wij ons in een gunstige lente verblijden mogen, dat veel hersteld zal worden, wat in het verloopen oogstjaar geleden is.

---

§ **Epe** 13 Maart. Door het overlijden van den schoolonderwijzer Piekeren, is hier eene belangrijke vacature ontstaan. Indien het kosterambt met den post van onderwijzer wordt vereenigd, leveren deze betrekkingen jaarlijks nagenoeg *f*1000, eene vrije woning en het gebruik van 1½ bunder land op. Er loopen echter geruchten, dat men het kosterambt wil opdragen aan den hier aanwezigen catechiseermeester, waardoor de opgenoemde voordeelen aanmerkelijk moeten inkrimpen. Wilde de Raad den te benoemen onderwijzer de voordeelen vergoeden, die daardoor vervallen zouden, dan ware die afscheiding hoogst wenschelijke zoowel voor de gemeente als voor den onderwijzer. Immers op hoe vele plaatsen ten platten lande, waar beide betrekkingen vereenigd zijn, bestaat spanning, zoo geen vijandschap tusschen den onderwijzer en den predikant! En, waar dit niet bestaat, wordt *in den regel* het rijmpje toegepast:

De koster opregt?
Des dominé's knecht.

Wij behoeven niet te zeggen, dat het een zoowel als het andere, niet dan nadeelig op het lager onderwijs ten platten lande werken moet.

Naar wij vernemen zullen ter vervulling van bovengenoemde vacature, reeds in de eerstvolgende *Bijdragen* sollicitanten worden opgeroepen.

⊙ **Hardenbergh**, 13 Maart. Verscheidene maan... reeds, toonden eenige baken van den weg tusschen ... en de Hannoversche grenzen den wandelaar, dat men ... verandering, en onwillekeurig denkt men verbetering ... vooruitgang — op het oog heeft; en waarlijk jaren ... tereen bestond het plan, om het naburige rijk met Nederland door middel van eenen kunstweg, in betere communicatie te brengen. Hanover echter werkte traag en hier m... men zekerheid kunnen toonen, dat er van den anderen ... binnen een bepaald getal jaren, een kunstweg tot ... onze grenzen zoude zijn gelegd, wilde men op provinciale subsidie eenige aanspraak maken. Na smachtend wachten en veel corresponderen, kwam eindelijk de ... wenschte zekerheid van het Hanov. kabinet. Ondersteuning uit de kas der provincie werd toegezegd. Ook het naburige Ommen verleende eenige bijdrage, vermits men ... eenen aanvang make! Maar de geraamde kosten van ... een uur gaans, mac-adam weg zijn *f*17,728. De gemeente moest in het afgeloopen jaar *f* 700 bijpassen, voor ... te kort der opbrengst van den weg van hier na... Ommen. De hoofdelijke omslag is ten gevolge daarvan ... anderzins aanmerkelijk verhoogd. Er is dus rijke subsidie noodig, onontbeerlijk. De gecombineerde commissien ... bedoelden ontworpen kunstweg hebben voor ruim ... maanden zich tot Z. M. den Koning gewend, om een subsidie van *f* 2,500. Tot dusver hebben zij zich ... niet met eenig antwoord mogen verheugen. De raad ... gemeente heeft derhalve heden morgen besloten van ... kant Z. M. eerbiedigljjk te verzoeken, omtrent het aan... vraagde ten behoeve van gemelden weg goedgunstig ... beschikken, en wij hopen dat deze hunne poging ... gunstig resultaat mag opleveren. Wij vreezen anders, ... velen, dat dit belangrijke project — zoo ooit — eerst ... het nageslacht zal worden gerealiseerd.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 14 Maart 1854.

Nederland.	Pct.	(4 13/16	**Rusland.**		
Ned. W. Schuld.	2½	54 13/16 5⅛		Pct.	
Dito Certificat.	3	66½ ⅝	*Hope* 1798/1816	5	95⅞
Dito dito	4	82⅝ 3 2¾	Dito 1828/1829	5	95¼
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	82½
Amort. Syndic.	3½	83½	Dito Dito	4½	79⅝
Hand.-Maats.	4½	111	Dito *Hope*	4	72½
Belgie.			Dito *Stieglitz.*	4	71⅞
Certificaten.	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
Dº *Rothschild.*	2½	45⅛	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatien.	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	18 3/16 1/16	Obligatien	4	61¾
Dito Buitenl.	3	36⅞ 7	**Oostenrijk.**		
Dº Binnenl. 6/m.	3	38 5/16 4 3 15/16			
Bew. Sp. Com.		4	Metalliek	5	60 7/16
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	70¼
Portugal.			Dito letter B.	5	70¼
Londen nieuwe.	5	31 15/16 2 1/16	Dito 1847	2½	31⅛
Dito uitgest.	4	(1 15/16	Dito 1851/1852	2½	31⅛

Rusl., Cert. te Hamb. 5 pct. 82¾; Braz., bij ... p. s. 500 5 pct. 92; Philad., Bankactien 3 9/16; Mexic. Londen, 3 pct. 23⅛, ¼; dito Onb. 23⅛, ¼; Peru 4... 59¾, Grieken, te Londen, 5 pct. 5¼.

Aanvankelijk scheen de markt hare vooruitgaande bew... te willen vervolgen, doch eenige verkooporders welken ... de hoofdfondsen geëffectueerd werden, deden de prijzen teruggaan en was de stemming bij de sluiting eerder ong... dan gunstig te noemen.

FRANKFORT, Maandag 13 Maart. Spanje binn. ... 34 3/16; dito 1 pct. 18⅛; Wissel. op Lond. 3m. 11... op Parijs 94⅛; dito op Ween. 90¼.

LONDEN, Maandag 13 Maart. Consols op tijd 9... Mexic. N. 3 pct. 24¼, 24¼ à ⅜; Peru N. 4½ pct. 62; Gren. Uitg. 6½; Sardinie 5 pct. 79; Spanje ... 37, 37; dito 1 pct. 18⅛, 18⅛; Certificaten 3⅞, ... Grieken 6½; Russen 4½ pct. 81½; dito 5 pct. 90... Fransche leening ½ premie.

PARIJS, Maandag 13 Maart. Fr 4½ pct. ... dito 3 pct. op t. 66.70; Sp. Binn. 3 pct. 34; dito ... 18; Belg. 4½ pct. 85¾; Russen 4½ pct. 78; N. ...

WEENEN, Maandag 13 Maart. Metall. 1852 5... dito lett. B. 108; Zilver 29¾; Wissel Londen ...

MADRID, Vrijdag 10 Maart. Sp. 3 pct. ... dito nieuwe 1 pct. 18⅝.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gra...